

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 24CoP/59/2017  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116216484  
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2017  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2116216484.1

## Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti o maloleté deti: H. E., nar. XX.XX.XXXX, I. E., nar. XX.XX.XXXX, P. E., nar. XX.XX.XXXX, všetky deti bytom ako matka, všetky zastúpené opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov - matka: Ing. S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., H. X, t.č. Y., J. N. X, zastúpená advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, Hlavná 25, Trnava, a otec: Y. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., H. X, zastúpený advokátom: JUDr. Barbora Petrovič, Hlavná 44, Trnava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 21P/68/2016-20 zo dňa 28.09.2016, takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie mení nasledovne:

Otec maloletých je oprávnený dočasne do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej sa stýkať s maloletými deťmi: H. E., nar. XX.XX.XXXX, I. E., nar. XX.XX.XXXX, P. E., nar. XX.XX.XXXX v každom týždni kalendárneho roka v sobotu vždy v čase od 15.30 hod. do 17.30 hod.

Matka maloletých je povinná deti na styk s otcom riadne pripraviť a pripravené mu ich odovzdať v určenom čase v mieste svojho bydliska a otec maloletých je povinný deti na rovnakom mieste v určenom čase matke vrátiť, pričom matka má právo byť prítomná počas celého času tráveného otca s deťmi.

V prípade, že sa styk v určenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, rodičia sú povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou H., maloletým I. a maloletým P. každý párný víkend v kalendárnom roku v čase od soboty od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každú stredu v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po realizácii stretnutia maloleté deti odovzdá matke v mieste bydliska matky a matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť. Takýmto rozhodnutím vyhovel návrhu otca v plnom rozsahu. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 36 ods. 1 Zákona o rodine a vecne argumentoval tým, že po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj ostatným obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný. Súd mal za dostatočne osvedčené splnenie základných zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, a to že je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletých detí H., I. a P. nežijú v spoločnej domácnosti od 08.07.2016, kedy matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 21P/68/2016-7 zo dňa 10.08.2016 dočasne zveril maloleté deti H., I. a P. do osobnej starostlivosti matky do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a zároveň uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloleté deti na každé vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona.

Otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že do odchodu matky zo spoločnej domácnosti mal s deťmi pekný vzťah, trávil s nimi čas aj samostatne počas noci a od uvedeného dátumu mu matka vôbec neumožňuje stretávanie s maloletými deťmi. Vzhľadom na uvedené skutočnosti v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol o úprave styku otca s maloletými deťmi neodkladným opatrením v takom rozsahu, ako to navrhol otec, nakoľko uvedený rozsah zabezpečí, aby vzťahy otca a maloletých detí boli udržiavané, dokiaľ sa nerozhodne vo veci samej, nakoľko maloleté deti majú právo na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd neuložil rodičom povinnosť dohodnúť si náhradný termín, ak by sa styk nemohol realizovať, keď v konaní, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu, nebol súd viazaný petitom, a to z dôvodu, že neodkladným opatrením sa riešila len urgentné situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu, ktorou možná nerealizácia styku v budúcnosti nie je, pričom v prípade, že matka si nebude plniť povinnosť uloženú neodkladným opatrením, môže otec podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

2. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletých detí prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že otec detí bude oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi H., I. a P. každú páru sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec si všetky maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky v určený čas a v rovnakom mieste a v určenom čase jej deti odovzdá. Odvolanie odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne, nakoľko nie je v záujme detí, ale naopak je potencionálne na ujmu a preto nie je ani v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie sa stotožnil s návrhom otca detí a tomuto v plnom rozsahu vyhovel. Tvrdenia otca v návrhu sú pritom podané jednostranne, skreslene a pokiaľ jej je známe, tieto neboli ani dôkazne podložené. Pravdivé je v zásade tvrdenie otca len v tom, že nežijú v spoločnej domácnosti, nakoľko v júli 2016 bola doslova nútená utiecť zo spoločnej domácnosti. Ostatné tvrdenia otca o dobrom vzťahu s deťmi o starostlivosti o deti a trávenie času s nimi sú v rozpore so skutočnosťou. 05.07.2016 došlo k fyzickému konfliktu, keď pri návrate z výletu otec detí nedôvodne zbil jedného syna. Keď proti tomu protestovala, otec detí napadol aj ju, hodil ju do steny, potom ju pritlačil do kresla a nepríčetne kričal, čo videli deti. Preto ju zaviedol do druhej izby, kde ju zvalil na zem a tlačil váhou svojho tela. Následne v obrane chytila syna za ruky v nádeji, že si otec maloletých detí uvedomí jeho konanie a deťom neublíži. Obidvoch však hodil na posteľ a jej tlačil hlavu do vankúša, až keď ho v obrane nechťami poškrabala pustil ju. Celý incident deti videli, boli z toho úplne šokované a chceli ju ako matku pred otcom brániť. Vtedy sa rozhodla, že toto znášať ďalej nebude. Odišla k svojim rodičom, krátko na to sa potom síce vrátila, ale o tri dni na to 08.07.2016 si zbalila základné veci a odišla s deťmi zo spoločnej domácnosti. Takýto útok otca bol pritom posledným z radu viacerých fyzických atakov na jej osobu, keď dlhú dobu trpela agresívne správanie otca detí a to najmä v záujme zachovania rodiny pre tri deti. Správanie otca detí sa zhoršovalo postupne od narodenia synov dvojčiek v roku XXXX. Už krátko po pôrode ich otec maloletých fyzicky napadol a to pred očami maloletej dcéry. Keď to dcéra povedala jej rodičom hanbila sa za to a napadnutie poprela. Otec si s deťmi nevytvoril vzťah, vnímali ho ako záťaž a dával to aj najavo. Keď mal cez víkend voľno chodieval von a venoval sa svojim koníčkom, hrá na gitare v kapele, pričom s deťmi jej museli pomáhať jej rodičia. Rovnako sa nezaujímal o fungovanie rodiny a domácnosti, všetko musela riadiť a organizovať sama. Otec detí ju aj kritizoval ak niečo nevyšlo. Jeho výbuchy hnevu sa pravidelne opakovali, keď ho niečo nahnevalo. Častokrát reagoval neprimerane a vulgárne. Zásade nezvládal väčšinu stresových situácií. Nakoľko sú však deti väčšie, vnímajú posledné otcove výbuchy zlosti veľmi negatívne a ona má obavu, že toto správanie otca detí má negatívny vplyv na psychosomatický vývoj detí. Ich dcéra začala byť agresívna, načo ju upozornili aj v škole a synovia majú oneskorený vývin reči. Otca sa báli a tento ich neprimerane fyzicky trestal, neberúc v hneve ohľad na ich vek a zdravie. O ich rodinnej situácii vie len najbližšia rodina, tzn. jej rodičia, jej brat a brat otca detí. Poukázala, že aktuálne sú v rozvodovom konaní, ktoré sa vedie na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 22P/71/2016. Je presvedčená, že zdravý, duševný a psychický vývoj ich maloletých detí je v situácii ak sú samy s otcom dlhší čas ohrozený. Aj keď nie je odborníkom má určité obavy o duševné zdravie otca maloletých detí s poukazom na jeho agresívne sklony, výbušnú povahu a opakované fyzické trestanie detí. Súdom prvej inštancie zvolený rozsah styku s otcom im bude na ujmu. V konaní o rozvod manželstva bude navrhovať vykonanie znaleckého dokazovania aj vo vzťahu k osobnosti otca, ak by z neho vyplynulo potvrdenie jej obáv vo vzťahu k psychickému stavu otca maloletých detí, mieni sa domáhať úplného zákazu styku. Je si vedomá, že bez jednoznačných dôkazov nemôže odopierať otcovi maloletých detí rodičovské práva a ani to nechce robiť. Vzhľadom na vyššie uvedené riziká, reálnu hrozbu zdravému duševnému vývinu detí však nie je rozhodne opodstatnené, aby sa otec aktuálne stretával s deťmi v tak širokom rozsahu ako to upravil súd v napadnutom uznesení.

3. Následne matka toto odvolanie doplnila ďalším písomným podaním, ktorým navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že dočasne zakáže styk otca maloletých detí s maloletými deťmi H., I. a P.. Uviedla, že od septembra 2016 dvojičky P. a I. nastúpili do materskej škôlky, avšak s poukazom na ich aktuálny stav iba na poldenné predprimárne vzdelávanie s diagnostickým pobytom. Postupom času sa totiž ukázalo, že agresívne správanie otca detí, najmä posledný traumatický zážitok, keď deti boli svedkami toho ako ju otec maloletých detí fyzicky napadol zanechalo na deťoch hlbšie následky než si pôvodne myslela. Deti javia znaky silnej traumatizácie a stresujúce zážitky z nedávnej doby. Mávajú nepokojný spánok, pri spomienke na otca ho s krikom odmietali a hnevali sa naňho aj napriek skutočnosti, že pred deťmi sa o otcovi nevyjadrovala negatívne. Spočiatku dúfala, že obvyklý adaptačný proces na nové prostredie sťažený ich rečovou vadou sa postupne zlepší, ale keď sa situácia časom nezlepšovala a učiteľky decentne zisťovali či príčina nespočíva v rodinnej situácii a naznačili, že psychické problémy detí by bolo vhodné riešiť odborníkom. Už skôr v súvislosti s rozpadom manželstva s otcom detí navštevovali poradensko-psychologické centrum Maják v Seredi a následne azylový dom Tamara v Trnave za účelom sociálneho poradenstva pri riešení jej komplikovanej rodinnej situácie. Deti navštevovali logopédiu - staršia dcéra logopedičku Mgr. I. I. a dvojičky Centrum detskej reči v Trnave. Keď sa situácia so synom I. v materskej škôlke nezlepšovala predložili jej písomnú žiadosť o zabezpečenie psychologického vyšetrenia a zdiagnostikovanie jej syna odborníkom. Psychologička centra Detské integračné centrum na Čajkovského ulici v Trnave. PhDr. F. Z., u ktorej deti absolvovali niekoľko sedí jej uviedla, že s poukazom na aktuálny psychický stav detí rozhodne nepovažuje za vhodné, aby sa stretávali s otcom v rozsahu nariadenom predbežným opatrením, naopak vyslovila názor, že by aktuálne bolo vhodné kontakt s otcom dočasne vylúčiť do doby kým nedôjde k stabilizácii psychického stavu detí. Súčasne za týmto účelom dvojičkám odporučila trojmesačný diagnostický pobyt v Detskom integračnom centre formou denného stacionára, teda namiesto materskej školy. Aktuálne preto rieši umiestnenie detí v uvedenom centre. S poukazom na uvedené a vzhľadom na vyjadrenie odborníkov dospela k záveru, že pre deti je najvhodnejšie, aby sa dočasne s otcom nestretávali. Otec detí so všetkými tromi deťmi sa nikdy nestretával, nestrávil sám viac ako 2 - 3 hodiny a rozhodne nie je spôsobilý mať deti v starostlivosti v takom rozsahu ako to priznal súd prvej inštancie. Aj v situácii keď deti neboli traumatizované negatívnymi zážitkami boli deti veľmi temperamentné až hyperaktívne, vyžadujú veľa pozornosti, trpezlivosti a starostlivosti. Naviac mal. I. potrebuje individuálny prístup a s poukazom na výbušnú, agresívnu povahu otca detí má obavy, či zvládne starostlivosť o tri deti naraz. Rovnako sa nemôže spoľahnúť na pomoc svojich rodičov, ktorí s deťmi takisto nikdy neboli sami, ani počas ich spolužitia im so starostlivosťou nepomáhali (starostlivosť rodičov otca detí). Ich starostlivosť a záujem o deti sa obmedzoval na minúty, počas ktorých si spravili spoločné fotky s deťmi. Rovnako považuje za problém aj skutočnosť, že by sa deti mali stretávať s otcom v byte, kde sa odohrali útoky otca a ku ktorému sa viažu ťažké traumy detí. Nakoľko snaha o normalizáciu duševného stavu detí je náročne dlhodobý proces, nechce aby sa zmarili aktuálne rozbehnuté liečebné výchovné procesy.

4. K doručenému odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie otec s tým, že v celom rozsahu sa stotožňuje s napadnutým rozhodnutím súdu, toto považuje za vecne správne. Otec v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sa jedná o konanie o nariadení neodkladného opatrenia, čiže je nutné, aby súd konal urýchlene a zároveň vyjadril svoj údiv z akého dôvodu bolo doručené doplnenie odvolania na vyjadrenie právneho zástupcu otca až 01.03.2017. Viac ako tri mesiace súdu v konaní o nariadení neodkladného opatrenia trvalo, aby konal a doručil písomné podanie matky otcovi na vyjadrenie. Plynutím času sa iba potvrdila dôvodnosť nariadeného neodkladného opatrenia. Stále pretrváva situácia, že otcovi matka neumožnila stretnúť sa, hoci aj len na pár minút s maloletými, čo viedlo otca k podaniu návrhu na výkon rozhodnutia, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 32Em/1/2017. V konaní o rozvod manželstva pred Okresným súdom Trnava bola do konania pribratá znalkyňa, doposiaľ však neboli rodiča, ani maloleté deti vyšetrené a teda nebol ani vypracovaný znalecký posudok. Vzhľadom na uvedené otec deti nevidel od júla 2016. Matka všemožne otcovi v styku s maloletými deťmi bráni. Otec dochádza vždy v čase začiatku styku aj so svojím otcom. Čiže ak by aj vznikali akékoľvek pochybnosti o spôsobilosti otca stykať sa s maloletými, je tu vždy prítomný aj otec otca, tzn. starý otec detí, ktorý je lekárom, vychoval tri deti, čiže niet pochybností o tom, že by sa styk realizovať nemohol. Otec má zákonom dané svoje rodičovské práva a to styku s maloletými tým, že už len konanie o nariadenom neodkladnom opatrení trvá od júla 2016, je nutné zohľadniť to, že maloleté deti bránením im v styku s otcom strádnajú. Ak matka predložila správy od psychológa, tieto neboli otcovi doručené, ale aj tak zdôraznil, že matka si nemôže vytvárať na spoločné deti monopol. Osoby, ktoré správy vypracovali vychádzali iba z tvrdení matky, ktorá sa snaží otca vykresliť v tom najhoršom svetle. Hodnovernosť takýchto správ, ako aj tvrdenie matky rozporuje. V prípade, ak by styk otca nebol upravený neodkladným

opatrením, tak má za to, že existuje reálna hrozba, že ako otec sa dlhodobo nebude mať možnosť stýkať so svojimi deťmi, budú porušované jeho rodičovské práva matkou aj naďalej a toto bude na úkor maloletých detí. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

5. K doručenému odvolaniu matky podal písomné vyjadrenie aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Poukázal na to, že z odvolania matky vyplynulo, že súhlasí s úpravou styku s deťmi, avšak nie v rozsahu ako určil súd prvej inštancie, ale v zmenenom rozsahu a to každú páru sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod., ktorý styk sa javí ako primeraný do rozhodnutia súdu vo veci samej. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a styk otca s maloletými deťmi upravil podľa návrhu matky uvedenom v odvolaní.

6. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti uzneseniu, proti ktorému bolo prípustné odvolanie § 395 ods. 2 CMP (Civilný mimosporový poriadok zákon č. 161/2015 Z.z.), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu, tu však pre povahu konania bez väznanosti odvolacími návrhmi podľa § 65 CMP, a to bez pojednávania (pretože nešlo o žiaden prípad potreby prejednávania veci na pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z.z.) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nie je vecne správne a je potrebné ho zmeniť.

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce, aby bolo vyhovené jeho návrhu na úpravu styku nariadením neodkladného opatrenia v celom rozsahu v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

8. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

9. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

10. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

11. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

12. V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Podľa ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

14. V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku

rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

15. V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd.

16. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobejším nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravia sa rodičovské práva a povinnosti.

17. Z uvedeného plynie, že aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Rodič má právo sa s dieťaťom stýkať, nie je to však jeho povinnosť. Hlavným účelom styku je, aby zo stal zachovaný vzťah otca s maloletým, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté dieťa, na ktoré konfliktná situácia pôsobí nepriaznivo.

18. Právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

19. Z ust. § 360 a nasl. CMP vyplýva, že neodkladné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie.

20. Z obsahu spisu bolo zistené, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia najprv podala matka detí dňa 18.07.2016 doručeným súdu dňa 18.07.2016, ktorým sa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by

súd zveril maloleté deti H., I. a P. do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a otca zaviazal prispievať na ich výživu s účinnosťou od podania návrhu.

21. Okresný súd Trnava uznesením č.k. 21P/68/2016-7 zo dňa 10.08.2016 dočasne zveril maloleté deti H., I. a P. do osobnej starostlivosti matky do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a zároveň uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletú H. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, na maloletého I. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, na maloletého P. vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

22. Na Okresnom súde Trnava sa vedie aj konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom pod sp. zn. 22P/71/2016, v ktorom konaní súd nariadil znalecké dokazovania k otázke úpravy styku otca s deťmi a spis je od 03.03.2017 u znalkyni.

23. Otec návrhom zo dňa 08.07.2016, doručeným súdu dňa 08.08.2016, (doplnený podaním zo dňa 05.09.2016, doručeným súdu dňa 05.09.2016) o ktorom súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením sa domáhal nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil stretávanie otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou H., maloletým I. a maloletým P. každý párnny víkend v kalendárnom roku v čase od soboty od 9.00 hod do nedele do 18.00 hod. a každú stredu v čase od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v mieste bydliska matky a po realizácii stretnutia maloleté deti odovzdá matke v mieste bydliska matky a matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť. Návrh odôvodnil tým, že s maloletými deťmi mal do odchodu matky z domácnosti veľmi pekný a úzky citový vzťah, s maloletým I. a P. strávil čas aj samostatne aj počas noci, keď bola matka s maloletou H. u svokrovcov. Otec popiera, že by matku atakoval. Matka mu od odchodu z domácnosti dňa 08.07.2016 neumožnila styk s maloletými deťmi vôbec aj napriek tomu, že otec jej volal a písal niekoľkokrát denne. Otec považuje za nevyhnutnú dočasnú úpravu pomerov spočívajúcu aspoň v minimálnom rámci stretávania sa s maloletými deťmi, keďže k styku vôbec nedochádza. Počas styku by mu vždy so starostlivosťou v prípade potreby vypomohli jeho rodičia MUDr. S. E. a MUDr. D. E.. Pri totožných rodičovských právach má otec za to, že ním navrhovaný styk pre účely nariadenia neodkladného opatrenia, je aspoň v takom minimálnom rozsahu, aby nestratil kontakt s maloletými deťmi a aby sa citová väzba medzi nimi upevňovala a neoslabovala.

24. Súd prvej inštancie v čase rozhodovania napadnutým uznesením nedisponoval informáciami, ktoré matka o ťažkostiach, ktoré sa objavujú u detí, poskytla súdu až v odvolaní a jeho následnom doplnení. Z vyjadrenie matky v odvolaní, vyplýva snaha o zachovanie aspoň minimálneho kontaktu otca s deťmi v záujme ich vzájomnej citovej väzby.

25. K doplneniu odvolania, v ktorom matka navrhuje neodkladným opatrením dočasne zakázať styk otca s deťmi, matka pripojila rozhodnutie Materskej školy, N. XX, Y., podľa ktorého sa mal. P., nar. XX.XX.XXXX prijíma od 01.09.2016 na poldenné predprimárne vzdelávanie s diagnostickým pobytom. Rozhodnutie je zo dňa 31.05.2016 č. 23/2016.

26. Pripojila tiež potvrdenie Centra detskej reči, súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva. Z tohto vyplýva, že matka navštívila v dňoch 10.11.2016 a 11.11.2016 Centrum detskej reči s mal. P. a I..

27. Podľa potvrdenia logopéda špeciálneho pedagóga Mgr. I. I. mal. H. E., nar. XX.XX.XXXX navštevuje logopedické cvičenia 2x mesačne.

28. Podľa prípisu Materskej školy, N. XX, Y. zo dňa 14.11.2016 matke bola doručená žiadosť o zabezpečenie psychologického vyšetrenia pre mal. I. a následného poskytnutia informácií materskej škole. Dôvodom žiadosti je zdiagnostikovanie dieťaťa odborníkom, vypracovanie rozvojového plánu, nakoľko I. potrebuje individuálny prístup.

29. V zmysle potvrdenia azylového domu Tamara, Okružná 20, Trnava zo dňa 18.11.2016 matka detí absolvovala v ich zariadení niekoľko sedení základného sociálneho poradenstva na základe potreby riešenia nepriaznivej situácie v rodine súvisiace s viacerými formami týrania zo strany manžela. Na

základe odporučení sociálneho pracovníka začala podnikáť prvé kroky pri riešení krízovej situácie v spolupráci s oddelením SPO kurately vrátane spísania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia.

30. Ďalej matka predložila čestné vyhlásenie Bc. Y. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je manželom sestry matky detí zo dňa 16.11.2016. Z obsahu tohto prehlásenia je zrejmé, že otec potvrdil, že od matkinho odchodu s deťmi tieto ešte nevidel, ani sa s nimi nerozprával. Následne sa stretol s otcom detí, v rozhovore zotrvali takmer 1,5 hodiny. V rozhovore matke odkázal, že chce dieťa. Celý rozhovor sa točil prakticky v špirálach, kedy v čase, keď otec bol ukludnený, potom nasledovali otcove monológy plné vulgarizmov a nadávok najhrubšieho zrna, z ktorých vyplynuli vyhrážky voči matke detí a že keby prišla s rodičmi zmlátil by aj ich. Stále zdôrazňoval, že chce dieťa na víkend. Keď sa opýtal, o ktoré dieťa mu ide (H., P. alebo I.) alebo či chce všetkých troch naraz, otec zostal zarazený, lebo si uvedomil, že ich všetkých nezvládne, tak otec uviedol, že chce H. alebo P.. Zdôraznil, aby mu matka jedno dieťa pripravila, on si ho príde v piatok poobede zobrať. Bolo jasné, že o mal. I. záujem nemá, keďže tento si vyžaduje osobitnú a náročnejšiu starostlivosť.

31. V danom prípade odvolací súd vychádzal zo skutkových okolností tak, ako ich zistil súd prvej inštancie a zhrnul v preskúmanom uznesení, ako sú popísané vyššie, ale nemohol neprihliadnuť k tvrdeniam matky z pohľadu záujmu maloletých detí. Povinnosťou súdu aj pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je rešpektovať záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Kritériami pre jeho posúdenie sú okrem iného, okolnosti súvisiace so zdravotným stavom dieťaťa, názor dieťaťa a podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi a súrodencami.

32. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom celého spisu vzhľadom na vývoj okolnosti prípadu dospel k záveru, že rozsah styku otca so všetkými tromi deťmi v neodkladnom opatrení nariadenom súdom prvej inštancie bol určený príliš široko, čo aktuálne nie je v súlade so záujmami maloletých a nedomnieval sa, že styk je potrebné neodkladným opatrením upraviť až v tak širokom rozsahu ako to navrhol otec, keďže by to nezodpovedalo najlepším záujmom maloletých detí.

33. Predovšetkým ale odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností mal za to, že nakoľko otec detí nevidel a nestretol sa s nimi od leta roku 2016 je potreba dočasnej úpravy styku otca s deťmi neodkladným opatrením, ale vzhľadom na stav detí zo zdravotného hľadiska, a to predovšetkým u mal. I., ktorý je ale dvojčaťom s mal. P. a aj u mal. H., ktorá vzhľadom na svoj vek už vníma problémový vzťah rodičov, je postačujúca dočasne úprava, podľa ktorej otec maloletých je oprávnený dočasne sa s týkať so všetkými tromi maloletými v každom týždni kalendárneho roka v sobotu vždy v čase od 15.30 hod. do 17.30 hod. Matka maloletých je povinná deti na styk s otcom riadne pripraviť a pripravené mu ich odovzdať v určenom čase v mieste svojho bydliska a otec maloletých je povinný deti na rovnakom mieste v určenom čase matke vrátiť. V prípade, že sa styk v určenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, rodičia sú povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať.

34. Odvolací súd takýmto rozhodnutím sa snažil otcovi zachovať aspoň minimálny kontakt s deťmi a je názoru, že dočasná úprava styku otca s maloletými vo vyššie uvedenom rozsahu zodpovedá záujmom všetkých troch maloletých detí, naplňuje ich právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych kontaktov s otcom, s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti a zároveň umožní otcovi realizovať u detí zachovanie pocitu, že majú oboch rodičov, ktorým na nich záleží, ako aj udržiavanie vzťahu detí k otcovi.

35. Vzhľadom na komplikácie, ktoré nastali u detí, predovšetkým u mal. I., pričom odvolací súd nechcel upravovať vzťah otca k tomuto dieťaťu odlišne než u jeho súrodencov a tým ich diferencovať, ako aj v záujme pocitu istoty u detí rozhodol, že matka má právo byť prítomná počas celého času tráveného otca s deťmi, pričom zároveň dodáva, že matka detí najlepšie vie či je toto právo v prospech detí využiť alebo nie. Pokiaľ ide o umožnenú prítomnosť matky pri stretávaní otca s deťmi, odvolací súd má aj za to, že vzhľadom na nízky vek maloletých chlapcov I. a P., skutočnosť, že nežijú dlhší čas s otcom v spoločnej domácnosti a prirodzené naviazanie maloletých na matku, je namieste umožniť matke, aby bola pri styku prítomná. Ide pritom o právo matky byť pri styku prítomná, nie jej povinnosť, jej prítomnosť by ale mala uľahčiť priebeh stretnutia a zabezpečiť citlivé nadviazanie vzťahu medzi otcom a deťmi, na ktorom musia mať obaja rodičia záujem. V prípade, že matka zistí, že postupom času jej prítomnosť pri stretnutí nie je potrebná, môže sa z miesta stretnutia vzdialiť, prípadne sa ho nezúčastniť.

36. Návrh matky na dočasný zákaz otca s deťmi odvolací súd posúdiac danú situáciu neakceptoval, pre zatiaľ neosvedčenie potreby takéhoto závažného opatrenia, ktoré by znamenalo hrozbu už aj tak gradujúceho sa odcudzenia detí od otca. Odvolací súd má za to, že v tomto štádiu, bez náležitého preukázania skutočných pomerov na strane maloletých ako aj na strane oboch rodičov, pre potreby zachovania vzťahu medzi otcom a maloletými je potrebná vyššie uvedená úprava styku. Zmenou napadnutého uznesenia odvolací súd zároveň akceptoval právo obidvoch rodičov v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove a starostlivosti o deti, vrátane budovania citových a rodinných väzieb s maloletými, realizované na strane otca práve prostredníctvom styku s dieťaťom. Prihliadal tiež na riziko možného odcudzenia v dôsledku akejkoľvek deformácie vzťahu rodiča a dieťaťa.

37. Je predpoklad, že súd prvej inštancie bude pokračovať v dokazovaní tak v tomto konaní, ako aj v konaní o rozvod manželstva, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti, obaja rodičia budú môcť dostatočne prezentovať svoje návrhy a postoje a súd bude môcť vo veci meritórne rozhodnúť o úprave styku otca s deťmi na čas do rozvodu, sledujúc pritom primárne záujem maloletých detí.

38. S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím § 388 Civilného sporového poriadku zmenil spôsobom uvedeným vo výroku.

39. O náhrade trov odvolacieho konania nebolo rozhodované, keďže rozhodnutie o neodkladnom opatrení nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci (§ 58 CMP).

40. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.



Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších zmien a doplnení).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (ktorým bol upravený styk s maloletou), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia miestne príslušnému súdu prvej inštancie.